

REGULAMENT
de organizare și funcționare a unităților de instruire
a conducătorilor de autovehicule

I. Dispoziții generale

1. Prezentul Regulament stabilește modul de organizare și funcționare a unităților de instruire a conducătorilor de autovehicule (în continuare – *unități de instruire*) și este obligatoriu pentru toate unitățile de instruire, cadrele didactice și instructorii, cursanții înscriși la studii.

2. Unitatea de instruire este persoană juridică, care dispune de fonduri mobile și imobile cu drept de gestiune operativă internă sau cu drept de locațiune, de personal administrativ și didactic, de șampilă și antet propriu.

3. Unitățile de instruire a conducătorilor de autovehicule pot fi constituite în cadrul învățământului de stat și celui privat.

4. Unitățile de instruire se organizează pentru asigurarea pregătirii candidaților în conducători de autovehicule și recalificarea acestora pentru obținerea categoriei/subcategoriei solicitate.

5. Unitățile de instruire își desfășoară activitatea doar după obținerea, în modul stabilit, a licenței privind instruirea conducătorilor de autovehicule de categoria/subcategoria respectivă.

II. Cerințe de organizare și funcționare a unităților de instruire a
conducătorilor de autovehicule

6. Unitățile de instruire a conducătorilor de autovehicule își pot desfășura activitatea după obținerea licenței eliberate, în modul stabilit, de organul abilitat.

7. La cererea de eliberare a licenței, depusă de unitatea de instruire la Camera de Licențiere, se vor anexa documentele care demonstrează capacitatea solicitantului de a realiza pregătirea în domeniu:

a) copia extrasului din registrul bunurilor imobile sau contractul de locațiune a imobilului, unde se va desfășura activitatea licențiată;

b) copia extrasului din registrul bunurilor imobile sau contractul de locațiune a terenurilor speciale, unde se va desfășura activitatea de instruire în conducerea autovehiculelor;

c) copiile certificatelor de înmatriculare cu drept de proprietate și copiile rapoartelor de verificare tehnică pentru fiecare vehicul destinat instruirii în conducere;

d) informația cu privire la cadrele didactice, asigurarea cu literatură didactică, baza didactică și tehnico-materială (conform formelor speciale);

e) copia certificatului de atestare profesională pentru personalul încadrat;

f) copia diplomei de studii superioare a conducătorului unității de instruire.

8. Pentru a obține dreptul de funcționare, unitatea de instruire a conducătorilor de autovehicule este obligată să asigure/să respecte următoarele condiții de licențiere:

a) desfășurarea activității licențiate în conformitate cu cadrul legislativ și normativ în vigoare;

b) asigurarea realizării stricte a programelor de studii, corelarea dintre modulele de instruire și respectarea graficului de instruire teoretică și practică;

c) asigurarea cu cadre didactice cu studii superioare în domeniul transporturilor auto pentru predarea cursurilor teoretice și asigurarea cu cadre didactice cu studii superioare medicale pentru predarea modulelor „Acordarea primului ajutor” și „Instruirea antialcoolică și antidrog”;

d) asigurarea cu instructori titulari, deținători de permise de conducere la categoriile respective, cu vechimea de muncă în domeniu de cel puțin 3 ani, atestați în modul stabilit;

e) efectuarea instruirii în conducerea autovehiculului pe drumurile publice numai pe itinerarele coordonate cu organele poliției rutiere locale;

f) dispunerea de fond de carte și material didactic adecvat conținutului modulelor, în număr de cel puțin un exemplar de carte pentru fiecare cursant înmatriculat;

g) dispunerea de bază materială adecvată pentru desfășurarea procesului instructiv: săli de curs dotate cu mijloace de învățămînt, conform anexei la prezentul Regulament;

h) dispunerea de terenuri pentru instruirea practică în conducerea autovehiculului, amenajate corespunzător pentru fiecare categorie;

i) dispunerea în proprietate a minimum 2 autovehicule utilizate la instruirea practică pentru fiecare grupă înscrisă și pentru fiecare categorie de instruire, echipate conform prevederilor din anexă;

j) asigurarea evidenței stricte a frecvenței cursanților și completarea obligatorie a fișelor de evidență a orelor de instruire pentru fiecare categorie;

k) respectarea drepturilor cadrelor didactice și cursanților;

l) asigurarea normelor de protecție a muncii, vieții și sănătății, a normelor sanitaro-igienice și contra incendiilor.

9. În cazul în care unitatea de instruire nu respectă, pe parcursul funcționării, cerințele privind organizarea procesului de instruire sau nu asigură

baza tehnico-materială adecvată, aceasta pierde dreptul de activitate în domeniu. Temei pentru retragerea licenței poate servi:

- a) desfășurarea activității de instruire a conducătorilor de autovehicule la categoriile care nu sînt indicate în licență;
- b) absența spațiilor adecvate și dotărilor necesare pentru desfășurarea procesului de instruire;
- c) lipsa terenului special amenajat pentru desfășurarea instruirii practice;
- d) constatarea repetată a faptului că rezultatele examenelor de absolvire sînt sub nivelul de 60 la sută;
- e) lipsa cadrelor didactice și instructorilor atestați în modul stabilit;
- f) desfășurarea activității licențiate la o altă adresă sau pe un alt teren de instruire, decît cele indicate în licență;
- g) unitatea de instruire nu a obținut acreditarea în termenele legale.

10. În cazul retragerii licenței, unitatea de instruire poate depune o altă cerere de eliberare a licenței după 3 ani din data emiterii deciziei de retragere a licenței.

III. Organizarea activității unităților de instruire a conducătorilor de autovehicule

11. Unitățile de instruire pot presta următoarele servicii:

- a) instruirea teoretică și practică în vederea obținerii permisului de conducere pe categorii/subcategorii de autovehicule;
- b) pregătirea teoretică și instruirea suplimentară pentru persoanele care dețin permis de conducere.

12. Unitățile de instruire desfășoară activitatea conform curriculei privind instruirea inițială și recalificarea conducătorilor de autovehicule, elaborate de Ministerul Educației și Tineretului, în comun cu autoritățile administrației publice centrale de resort. Curricula aprobată este obligatorie pentru toate unitățile de instruire.

13. Înmatricularea candidaților în conducători de autovehicule în unitățile de instruire se efectuează în baza:

- a) actului de studii (gimnaziale, medii de cultură generală, liceale, secundar profesionale, medii de specialitate sau superioare);
- b) adeverinței medicale care atestă starea de sănătate a candidatului;
- c) copiei buletinului de identitate;
- d) contractului de studii.

14. Datele privind candidații înmatriculați se introduc în sistemul informațional unic de evidență a persoanelor ce au urmat cursurile de instruire și calificare a conducătorilor de autovehicule, elaborat și administrat de Ministerul

Dezvoltării Informaționale. Sistemul informațional va conține date privind unitatea de instruire, candidații înmatriculați, categoria/subcategoria solicitată, perioada de instruire, rezultatele examenelor de absolvire, certificatele de studii și alte informații relevante.

15. Procesul de instruire și calificare a conducătorilor de autovehicule se realizează prin învățământul de zi sau seral. Regimul săptămânal de activitate în unitățile de instruire este de 5-6 zile lucrătoare.

16. Durata studiilor în cadrul unităților de instruire a conducătorilor de autovehicule se stabilește în funcție de categoria/subcategoria solicitată.

17. Orele de curs se desfășoară în grup, conform orarului aprobat de directorul unității de instruire, care se afișează într-un loc accesibil, cel puțin cu o săptămână înainte de începutul activităților.

18. Efectivul unei grupe nu va depăși 25 de persoane. Pe parcursul perioadei de instruire nu se admite înmatricularea suplimentară a altor persoane în grupele deja formate.

19. Procesul de instruire se desfășoară prin activități teoretice și practice. Durata lecțiilor teoretice este de 45 de minute, la simulator și conducerea autovehiculului – 50 de minute. Pentru un cursant este permisă instruirea în conducerea vehiculului în număr de două lecții pe zi. Instruirea practică se desfășoară individual cu fiecare cursant.

20. În cazul programului realizat prin învățământul de zi se admit nu mai mult de 6 ore (270 de minute), iar în cazul programului seral – nu mai mult de 4 ore academice (180 de minute). Durata pauzei dintre lecții este de 5 minute. Se admite organizarea lecțiilor-perechi cu o durată de 90 de minute și o pauză dintre acestea de 10 minute.

21. Evaluarea cunoștințelor, aptitudinilor și comportamentului în conducerea autovehiculului se efectuează pe tot parcursul perioadei de studii, în cadrul orelor teoretice și practice, prin probe orale, scrise, practic-aplicative. Aprecierea cunoștințelor, aptitudinilor și competențelor cursanților, la fiecare modul, se face cu note de la „1” la „10”. Nota „5” este nota minimă de promovare.

22. Se consideră nepromovați cursanții care obțin media sub „5” cel puțin la un modul, iar amânați – cursanții cărora nu li se poate definitiva situația academică din cauza absentării de la lecții pe motive întemeiate, justificate prin documente.

23. Încheierea situației academice a cursanților amînați se efectuează într-o perioadă stabilită de conducerea unității de instruire. Cursanților care nu susțin restanțele în termenele stabilite li se permite să urmeze suplimentar orele de program.

24. Procesul de instruire finalizează cu examenul de absolvire, susținut în cadrul unității de instruire. Examenul de absolvire se apreciază cu calificativele „admis” sau „respins”.

25. La examenul de absolvire sînt admiși cursanții care au situația academică încheiată la toate modulele.

26. Comisia de examinare se constituie din 5 membri, inclusiv președintele și secretarul comisiei. În componența comisiei se includ specialiști de înaltă calificare din cadrul autorităților publice centrale de resort și cadre didactice din unitatea respectivă:

a) în calitate de președinte al comisiei de examinare se desemnează un reprezentant al autorităților cu responsabilități în domeniu (Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Educației și Tineretului, Agenția Transporturi);

b) în calitate de secretar este numit un cadru didactic din unitatea respectivă.

27. Evaluarea aptitudinilor și comportamentului în conducerea autovehiculului este asistată de instructorii grupei examinate.

28. Comisia de examinare este responsabilă de:

a) asigurarea calității în procesul de evaluare a calificării conducătorilor și candidaților în conducători de autovehicule;

b) aplicarea metodelor interactive în contextul evaluării valide, credibile, imparțiale și transparente;

c) evaluarea însușirilor și calităților solicitate în realizarea optimă a aptitudinilor și comportamentului adecvat la volan.

29. Examenele de absolvire se susțin conform orarului, aprobat prin ordinul directorului unității de instruire, după cum urmează:

a) examinarea teoretică se realizează în baza chestionarelor formulate conform curriculei privind instruirea inițială și recalificarea conducătorilor de autovehicule elaborate de Ministerul Educației și Tineretului, în comun cu autoritățile administrației publice centrale de resort;

b) evaluarea aptitudinilor și comportamentului în conducerea autovehiculului se realizează conform cerințelor stipulate în curriculum, în funcție de categoria/subcategoria solicitată, sub supravegherea instructorului și examinatorului atît pe terenul de probe, cît și în trafic;

c) rezultatele examenului de absolvire se consemnează în procesul-verbal vizat de toți membrii comisiei și se aduce la cunoștința candidaților în ziua examenului;

d) în cazul unor divergențe între membrii comisiei de examinare privind determinarea calificativelor „admis”/„respins”, decizia finală se adoptă prin votul majorității simple a acestora.

30. Candidatului în conducători de autovehicule, care a obținut calificativul „admis”, i se eliberează un certificat tipizat de absolvire a cursurilor de instruire, care servește temei pentru obținerea, în modul stabilit, a permisului de conducere de categoria/subcategoria respectivă.

31. Au dreptul să elibereze certificate tipizate de absolvire a cursurilor doar unitățile de instruire autorizate și acreditate conform prevederilor prezentului Regulament.

32. Evidența certificatelor de absolvire, precum și duplicatelor eliberate, se realizează în cadrul sistemului informațional unic. Duplicatul certificatului de absolvire a cursurilor de instruire se eliberează numai în caz de pierdere a acestuia pînă la obținerea permisului de conducere.

33. Candidatului în conducători de autovehicule care a obținut la examenul de absolvire calificativul „respins” nu i se eliberează certificatul de absolvire a cursurilor de instruire.

34. Candidații respinși pot depune, pe parcursul a 24 de ore din ziua anunțării rezultatelor, cerere de contestare adresată directorului unității de instruire, solicitînd reexaminarea, sau se pot înscrie pentru susținerea repetată a examenului într-o sesiune ulterioară, dar nu mai tîrziu de un an de la prima susținere.

35. Cursanților care nu susțin examenul de absolvire li se eliberează un certificat privind audierea cursurilor.

IV. Cursanții

36. Cursant poate fi persoana care la momentul finalizării cursului de instruire atinge vîrsta admisibilă pentru obținerea permisului de conducere de categoria/subcategoria respectivă.

37. Cursanții au următoarele drepturi:

a) să selecteze programul de instruire pentru categoria/subcategoria solicitată, forma de instruire (învățămînt de zi sau seral), vehiculul și instructorul în conducere;

- b) să primească informație veridică și clară privind programul de instruire;
- c) să fie tratat cu respect și să nu fie supus discriminării;
- d) să utilizeze baza didactico-materială a unității de instruire în procesul educațional.

38. Cursanții sînt obligați:

- a) să frecventeze sistematic lecțiile teoretice și practice organizate în unitatea de instruire, conform orarului aprobat;
- b) să însușească materia prevăzută de program pentru a acumula cunoștințe teoretice și abilități practice necesare pentru conducerea vehiculului în siguranță;
- c) să cunoască și să respecte tehnica securității, regulile de protecție contra incendiilor și normele sanitaro-igienice;
- d) să respecte ordinea internă și regimul de lucru în unitatea de instruire.

39. Cursanții care absentează de la lecții pînă la 25% din ore, din motive întemeiate, dar dau dovadă de cunoștințe, aptitudini și comportament adecvat în conducerea autovehiculului, pot fi admiși la examenul de absolvire.

40. Cursanții care absentează mai mult de 25 % din ore, pot relua, la cerere, studiile în cadrul programului respectiv de pregătire sau sînt exmatriculați.

V. Administrația și personalul didactic al unităților de instruire

41. Conducerea unității de instruire este realizată de director care trebuie să aibă studii superioare.

42. Conducătorul unității de instruire este responsabil de calitatea serviciilor prestate, conform legislației în vigoare.

43. Personalul didactic al unității de instruire este constituit din cadre didactice și instructori.

44. În calitate de cadre didactice și instructori în conducerea autovehiculului pot fi angajate persoane care au studii corespunzătoare și calificarea necesară pentru acest gen de activitate: experiență în activitatea de pregătire, categorie de conducător auto, alte certificări și calificări relevante.

45. La predarea modulelor „Acordarea primului ajutor” și „Instruirea antialcoolică și antidrog” vor fi antrenate persoanele care dețin certificatul de pregătire în domeniu.

46. Cadrele didactice din unitățile de instruire a conducătorilor de autovehicule se bucură de aceleași drepturi și au aceleași responsabilități ca și cadrele didactice din sistemul național de învățământ.

VI. Evaluarea și acreditarea unităților de instruire a conducătorilor de autovehicule

47. Evaluarea și acreditarea unităților de instruire a conducătorilor de autovehicule se realizează conform legislației învățământului, după cel puțin un an de funcționare a unității, și constituie prerogativa Agenției de Asigurare a Calității a Ministerului Educației și Tineretului.

48. Evaluarea se efectuează de comisii specializate constituite în acest scop. În componența comisiilor vor fi incluși reprezentanți ai tuturor autorităților cu atribuții în domeniul formării și certificării conducătorilor de autovehicule.

49. Evaluarea se realizează în baza raportului de autoevaluare prezentat anticipat Agenției de Asigurare a Calității de unitatea de instruire.

50. Raportul de autoevaluare include informații care vizează:

- a) actele în baza cărora unitatea de instruire își desfășoară activitatea;
- b) curricula de instruire;
- c) cadrele didactice;
- d) conținutul procesului de instruire;
- e) realizarea curriculei în funcție de categorii/subcategorii de conducere;
- f) procedurile de efectuare a controlului calității procesului de instruire;
- g) obiectivele unității de instruire în domeniul modernizării procesului de instruire;
- h) numărul cursanților pregătiți pe parcursul ultimilor 5 ani și coeficientul de promovare;
- i) fluctuația cursanților din diverse motive (exmatriculări, transferări etc.);
- j) baza tehnico-materială conform prevederilor prezentului Regulament;
- k) activitatea economico-financiară;
- l) după caz, acordurile de parteneriat cu instituții similare din țară și de peste hotare, agenți economici etc.

51. Comisia specializată de evaluare prezintă Agenției de Asigurare a Calității raportul de evaluare cu propunerile privind acreditarea/neacreditarea unității.

52. Acreditarea unităților de instruire a conducătorilor de autovehicule se efectuează o dată la fiecare 5 ani după prima acreditare.

VII. Monitorizarea activității unităților de instruire a conducătorilor de autovehicule

53. Monitorizarea activității unităților de instruire a conducătorilor de autovehicule se efectuează de autoritățile administrației publice centrale cu atribuții în domeniu: Ministerul Educației și Tineretului, Ministerul Afacerilor Interne, Agenția Transporturi, Camera de Licențiere și, după caz, alte autorități.

54. În procesul controalelor de monitorizare se va verifica:

- a) desfășurarea activității licențiate în conformitate cu cadrul legislativ și normativ;
- b) realizarea/respectarea curriculei;
- c) competența/calificarea profesională a cadrelor didactice;
- d) formarea psiho-pedagogică și de profil a cadrelor didactice;
- e) corectitudinea eliberării și evidența actelor de studii;
- f) perfectarea documentației de intrare/ieșire;
- g) alte aspecte.

55. Controalele finalizează cu perfectarea unui proces-verbal prin care se constată starea de fapt și se fac recomandările de rigoare.

56. În cazul depistării unor nereguli esențiale, consemnate în procesul-verbal, comisia de control va înainta propuneri privind sancționarea unității de instruire.

57. În funcție de gravitatea încălcărilor, sancțiunile pot fi în formă de prescripții (cu indicarea termenului de lichidare/înlăturare a lacunelor) sau de suspendare a activității.

58. În cazul suspendării activității:

- a) unitatea de instruire pierde dreptul de înmatriculare a candidaților;
- b) cursanții, care sînt în proces de instruire, finalizează cursurile într-o altă unitate stabilită de organele de resort.

Normative unice
privind baza didactică și tehnico-materială a procesului de instruire
și recalificare a conducătorilor de autovehicule

SPATII PENTRU INSTRUIREA TEORETICO-PRACTICĂ

I. Sală de curs pentru instruirea teoretico-practică la modulele:

- legislația rutieră;
- bazele comportamentului în conducerea autovehiculului și siguranța traficului rutier;
- acordarea primului ajutor.

Materialul didactic utilizat:

a) fond de carte și de materiale didactice adecvate modulelor prevăzute de curriculum, în număr de cel puțin un exemplar de manual pentru fiecare candidat înmatriculat;

b) set placarde sau materiale didactice video la modulul „Legislația rutieră” privind:

- indicatoarele rutiere și panourile adiționale;
- marcajele rutiere;
- mijloacele de identificare a unor vehicule;
- dispozitivele de semnalizare luminoasă (semafoarele);
- simulatoare privind semnalele agentului de circulație și semnalele luminoase.

c) set placarde sau materiale didactice video cu explicații privind:

- semnalele conducătorilor de vehicule și folosirea dispozitivelor de iluminare, începutul deplasării și schimbarea direcției de mers, poziția vehiculelor pe carosabil, viteza de deplasare și spațiul între vehicule, depășirea și trecerea în sensuri opuse, circulația în intersecții, trecerile la nivel cu calea ferată, oprirea și staționarea, remorcarea autovehiculelor rămase în pană și tractarea remorcilor, transportarea persoanelor și a încărcăturilor, circulația pe autostrăzi, circulația vehiculelor cu regim prioritar etc.;

- schemele itinerarelor de instruire.

d) set placarde sau materiale didactice video la modulul „Bazele comportamentului în conducerea autovehiculului și siguranța traficului rutier cu explicații privind:

- parametrii constructivi ai autovehiculului;
- schema autovehiculului cu indicarea subansamblurilor și ansamblurilor care influențează siguranța traficului;

- așezarea la volan și tehnica utilizării organelor de conducere a autovehiculului;
- modalitățile de frînare a autovehiculului;
- modalitățile de manevrare în spațiile limitate;
- conducerea autovehiculului în situații și condiții periculoase;
- efectuarea ocolirii, trecerii în sensuri opuse și realizării depășirii;
- date statistice despre accidente în traficul rutier din localitate, clasificarea lor și cauzele de producere ale acestora.

e) set placarde sau materiale didactice video privind studierea modului „Acordarea primului ajutor” cu explicații privind:

- anatomia, fiziologia și sistemele corpului uman;
- restabilirea respirației, măsuri de resuscitare cardio-respiratorie (respirația artificială, masajul cardiac extern);
- hemostaza provizorie;
- imobilizarea fracturilor și luxațiilor cu ajutorul atelelor improvizate;
- poziția de transportare a victimelor;
- componența trusei medicale.

II. Sală de curs pentru instruirea teoretică la modulul „Construcția și exploatarea vehiculelor” de categoria A (subcategoriile AM, A1, A2)

Material didactic necesar:

a) secțiuni prin:

- motorul motocicletei și părțile componente ale instalațiilor de ungere, răcire, alimentare și aprindere;
- ambreiajul și cutia de viteze.

b) părți componente:

- echipamentul de semnalizare și iluminare, sistemele de direcție și frînare, cadrul motocicletei;
- set placarde sau material didactico-ilustrativ video privind construcția motocicletei;
- set echipament de protecție a conducătorului, pasagerului (mănuși, cizme, îmbrăcămintea și casca de protecție).

III. Sală de curs pentru instruirea teoretică la modulul „Construcția și exploatarea vehiculelor” de categoria B.

Material didactic necesar:

a) secțiuni prin:

- motorul și ambreiajul autoturismului;
- subansamblurile transmisiei și părții rulante;

- subansamblurile sistemelor de direcție și frînare.

b) panouri sau seturi cu părți componente privind:

- mecanismele, instalațiile motorului și echipamentul electric și electronic ale vehiculului.

c) set placarde sau materiale didactice video privind construcția autoturismelor.

Notă: Pentru folosirea rațională a spațiului, în cazul categoriilor A și B, se admite amenajarea sălii de curs pentru studierea modulelor „Legislația rutieră”, „Bazele comportamentului în conducerea autovehiculului și siguranța traficului rutier”, „Acordarea primului ajutor” și „Construcția și exploatarea vehiculelor”.

IV. Sală de curs pentru instruirea teoretico-practică la modulul „Construcția și exploatarea vehiculelor” de categoria C (subcategoria C1)

Material didactic necesar:

a) secțiuni prin:

- motorul, ambreiajul și cutia de viteze ale camionului;
- reductorul – distribuitor;
- priza de putere;
- transmisia cardanică.

b) secțiuni prin subansamblurile părții rulante:

- punțile motoare din față;
- amortizoarele suspensiei.

c) secțiuni prin subansamblurile dispozitivelor de comandă:

- sistemul de direcție;
- servomecanismul sistemului de direcție;
- sistemul de frînare cu acționare hidraulică și pneumatică;
- frâna de staționare.

d) panouri sau seturi cu părți componente ale:

- mecanismului bielă-manivelă;
- mecanismului de distribuție a gazelor;
- instalației de răcire;
- instalației de ungere;
- instalației de alimentare a MAS cu carburator;
- instalației de alimentare a MAS cu injecție de benzină;
- instalației de alimentare a MAS cu gaze;
- instalației de alimentare a MAC (Diesel);

- instalației de aprindere;
- echipamentului electric și electronic;
- instalației de iluminare și semnalizare luminoasă și sonoră;
- suspensiei pneumatice și cu arcuri.

e) set placarde sau materiale didactice video privind construcția și exploatarea autocamioanelor;

f) material didactico-ilustrativ sau video privind:

- modalitățile de îndeplinire a documentelor – foi de parcurs, facturi fiscale etc.;
- fișele despre clasificarea autovehiculelor (categoria, tipul vehiculului, masa maximă autorizată și destinația);
- instrucțiunile de utilizare și datele tehnice ale tahografului;
- normele de reglementare a regimului de lucru al conducătorilor în procesul de exploatare a autovehiculelor.

V. Sală de curs pentru instruirea teoretico-practică la modulul „Construcția și exploatarea vehiculelor” de categoria D (subcategoria D1)

Material didactic necesar:

a) secțiuni prin:

- mecanismul de direcție;
- sistemul de frînare;
- suspensiile pneumatice;
- mecanismul pentru deschiderea (închiderea) portierelor;

b) materiale privind construcția și datele tehnice ale tahografului;

c) set placarde sau materiale didactice video privind construcția autobuzelor.

VI. Sală de curs pentru instruirea teoretico-practică la modulul „Construcția și exploatarea ansamblurilor de vehicule” de categoriile BE, CE, DE (subcategoriile C1E, D1E)

Material didactic necesar:

a) subansambluri ale:

- sistemului de frînare;
- dispozitivului de tracțiune-cuplare (reazem-cuplare).

b) secțiuni prin dispozitivele sistemului de frînare ale remorcilor:

- filtru magistral, supapă de derivație bimagistrală de limitare, distribuitor de aer, robinet de desfrînare, supapă electromagnetică, elemente de conectare și supape de frînare;

c) set placarde sau materiale didactice video privind construcția ansamblurilor de vehicule.

Note: 1. Pentru folosirea rațională a spațiului, se admite amenajarea sălii de curs pentru studierea modulelor „Construcția și exploatarea vehiculelor de categoriile/subcategoriile C, C1, D, D1”, „Construcția și exploatarea ansamblurilor de vehicule de categoriile/subcategoriile BE, C1E, CE, D1E, DE”;

2. Sălile de curs trebuie să fie dotate cu tablă de scris, mese, scaune și să corespundă normelor sanitaro-igienice.

TERENURILE PENTRU INSTRUIRE ÎN CONDUCEREA AUTOVEHICULELOR

a) Terenul pentru desfășurarea procesului de instruire și efectuarea probelor de verificare a aptitudinilor și comportamentului în conducerea autovehiculelor trebuie să dispună de o suprafață pavată (petruită, asfaltată, betonată etc.).

b) Elementele terenului (cu excepția declivităților rampei/pantei și rampei/platformei de încărcare) pot fi improvizate prin indicatoare și marcaje rutiere, jaloane sau stegulețe pe suporturi portative.

c) Declivitățile pentru executarea exercițiilor de deplasare în rampă și pantă pot fi naturale, în cazul în care relieful terenului de instruire permite acest lucru, sau amenajate în mod artificial din pământ sau alte materiale de construcții. Valoarea declivităților rampei și pantei trebuie să fie în limitele 7-16 %.

d) Rampa/platforma de încărcare/descărcare poate fi improvizată din bare metalice cu dimensiunile de lungime și lățime conform figurii 3 și cu o înălțime corespunzătoare înălțimii platformei vehiculelor de instruire.

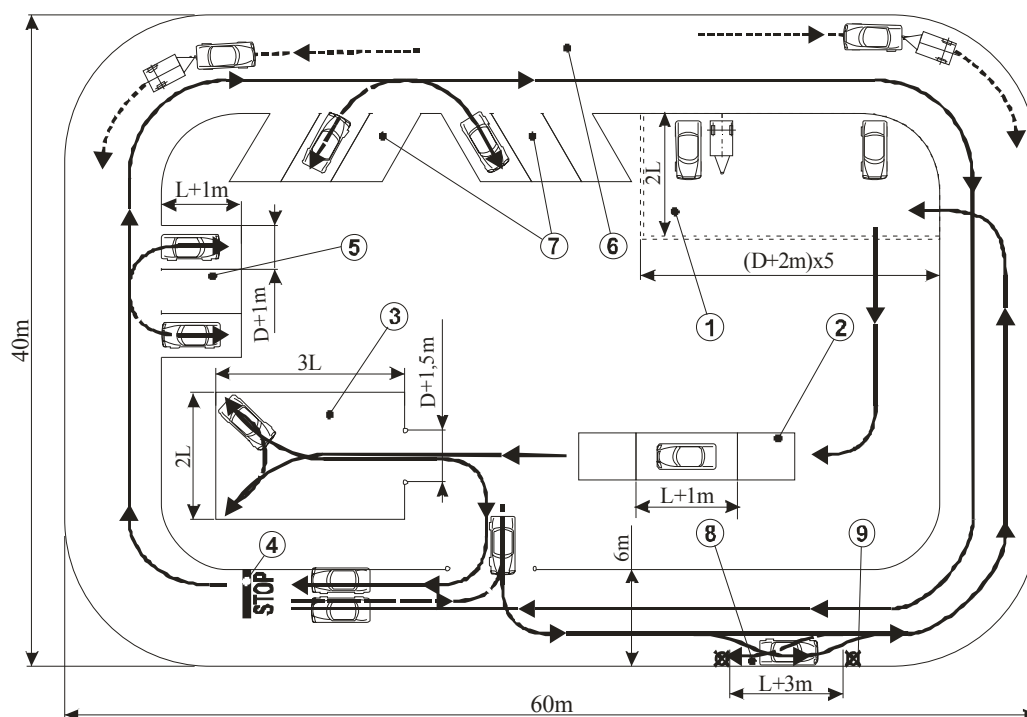
e) Dimensiunile minim admisibile ale terenurilor și elementele obligatorii necesare procesului de instruire și efectuare a probelor de verificare a aptitudinilor și comportamentului în conducerea autovehiculelor, în funcție de categoriile/subcategoriile vehiculelor, sînt prezentate în figurile 1-3, care reprezintă schemele-model ale acestora.

b) pornind din loc, trebuie să se execute manevra de mișcare în slalom, cu viteză mică, manevrând cu ambreiajul în combinație cu frâna, menținând echilibrul, direcția vizuală, poziția picioarelor pe rezemătoarele de picior;

c) după ieșirea din slalom, trebuie să intre pe itinerarul de centură (itinerar pe perimetrul terenului) a terenului și să execute cel puțin două manevre cu viteză mare, dintre care una în treapta a doua sau a treia, de cel puțin 30 km/h, și o manevră de evitare a obstacolului improvizat, la o viteză minimă de 50 km/h, menținând echilibrul, direcția vizuală, poziția pe motocicletă, totodată demonstrând tehnica de menținere a direcției de mers și de schimbare a treptelor;

d) în timpul probelor de verificare, frînarea trebuie executată cel puțin în două exerciții, inclusiv frînarea de urgență la o viteză minimă de 50 km/h, astfel încât să se permită evaluarea competenței și aptitudinilor privind mînuirea concomitentă a frînelor din față și spate, direcția vizuală și poziția pe motocicletă.

Fig. 2 Teren pentru desfășurarea procesului de instruire și efectuarea probelor de verificare a aptitudinilor și comportamentului în conducerea vehiculelor de categoriile B, BE (subcategoria B1).

Legendă. Elementele terenului de instruire:

1 - teren de instruire inițială;	către carosabil;
2 - rampă și pantă;	6 - itinerar pe perimetrul terenului;
3 - spațiu limitat;	7 - parcare oblică spre carosabil;
4 - loc de oprire;	8 - parcare paralelă cu carosabilul;
5 - parcare sub un unghi drept	9 - obstacol;

Săgețile cu linii continue semnifică deplasarea vehiculului cu fața; cu linii întrerupte – deplasarea vehiculului cu spatele; literele L și D – dimensiunile de gabarit ale vehiculelor de instruire, respectiv, lungimea și lățimea vehiculului.

Note: 1. Aptitudinile și comportamentul ce urmează a fi verificate în conducerea vehiculelor de categoriile B, BE (subcategoria B1) pe terenul de instruire inițială:

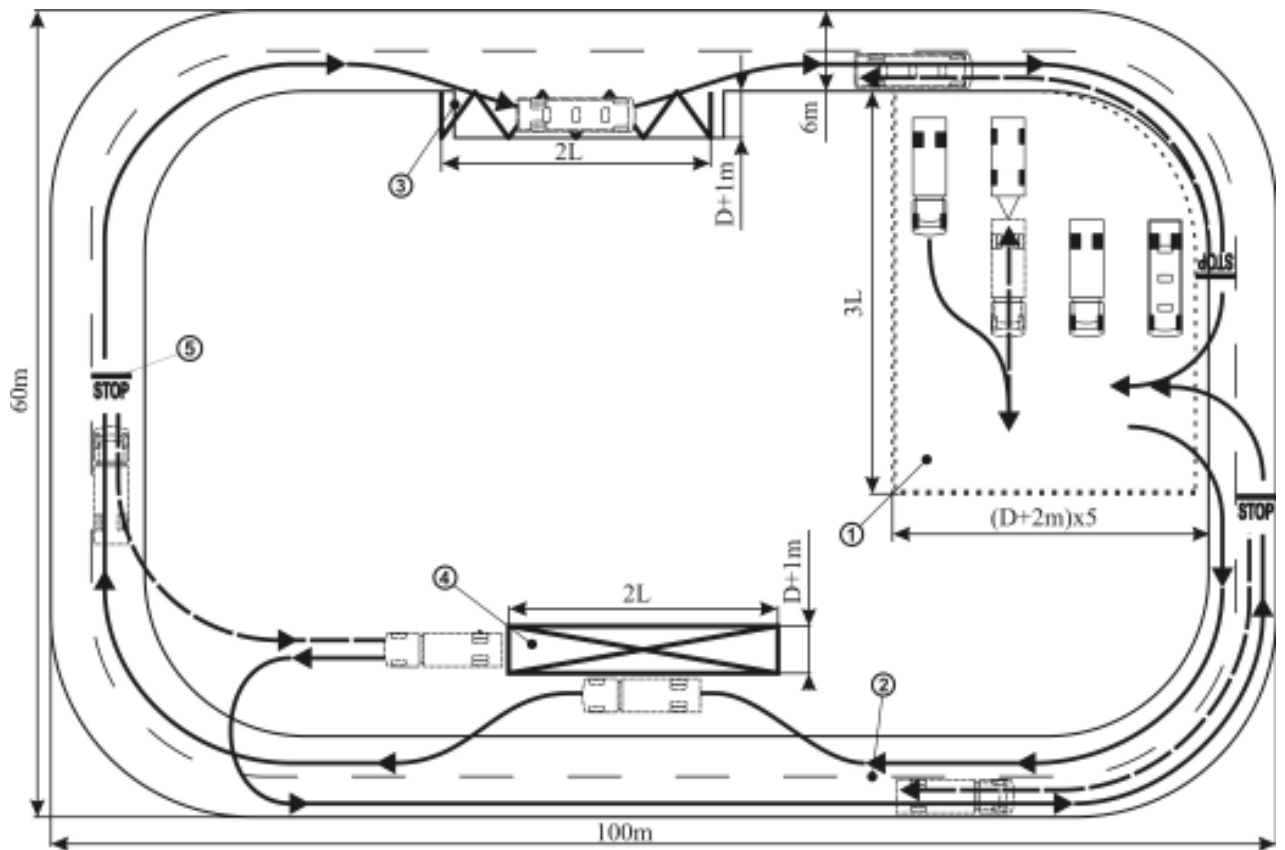
Pe terenul de instruire inițială se efectuează pregătirea și verificarea tehnică a vehiculului privind siguranța traficului rutier.

Cursanții trebuie să demonstreze că sînt capabili să se pregătească pentru a conduce în siguranță, îndeplinind următoarele cerințe:

- a) reglarea scaunului pentru poziția șezînd corectă;
- b) reglarea oglinzilor retrovizoare, a centurii de siguranță și a tetierei, în cazul în care sînt disponibile;
- c) verificarea închiderii ușilor;
- d) realizarea unei verificări aleatorii a stării pneurilor, direcției, frînelor, fluidelor (de exemplu, uleiul de motor, lichidul de răcire, fluidul de spălare a parbrizului), luminilor, catadioptrilor, semnalizatoarelor de direcție și dispozitivului de avertizare sonoră;
- e) verificarea elementelor de siguranță legate de încărcarea vehiculului: caroseria, învelișul, modul de încărcare, fixarea încărcăturii (doar pentru categoria BE);
- f) verificarea mecanismului de cuplare și a conexiunilor sistemului de frînare și ale circuitelor electrice (doar pentru categoria BE);

2. Ordinea de verificare a manevrelor este determinată de itinerarul prezentat în figura 2:

- a) parcare vehiculului și părăsirea unui spațiu de parcare (paralel, oblic sau în unghi drept, prin mers cu fața sau spatele);
- b) frînările se execută lent, întrucît frînarea de urgență este opțională;
- c) în cazul categoriei BE, pe terenul de instruire inițială se execută exerciții privind cuplarea și decuplarea sau decuplarea și recuplarea remorcii de vehiculul tractor. Prealabil manevrării, autovehiculul trebuie să staționeze lîngă remorcă (adică să nu fie în aceeași linie cu remorca). Deplasarea cu spatele a ansamblului trebuie să se efectueze pe traiectorie curbilinie, menținînd corect banda de circulație.

Fig. 3 Teren pentru desfășurarea procesului de instruire și efectuare a probelor de verificare a aptitudinilor și comportamentului în conducerea vehiculelor de categoriile C, CE, D, DE (subcategoriile C1, C1E, D1, D1E).

Legendă. Elementele terenului de instruire:

- 1- teren pentru instruirea inițială;
- 2 - itinerar pe perimetrul terenului;
- 3 - stație improvizată pentru vehiculele de rută;
- 4 - rampă/platformă de încărcare;
- 5 - loc de oprire.

Note: 1. Aptitudinile și comportamentul ce urmează a fi verificate în conducerea vehiculelor de categoriile C, CE, D, DE (subcategoriile C1, C1E, D1, D1E):

Pe terenul de instruire inițială se efectuează pregătirea și verificarea tehnică a vehiculului privind siguranța traficului rutier:

Cursanții trebuie să demonstreze că sînt capabili să se pregătească pentru a conduce în siguranță, îndeplinind următoarele cerințe:

- a) reglarea scaunului pentru poziția șezînd corectă;
- b) reglarea oglinzilor retrovizoare, a centurii de siguranță și a tetierei, în cazul în care sînt disponibile;
- c) realizarea unei verificări aleatorii a stării pneurilor, direcției, frînelor, luminilor, catadioptrilor, semnalizatoarelor de direcție și dispozitivului de avertizare sonoră;
- d) verificarea sistemelor de frînare și de direcție asistate, verificarea stării roților, a piulițelor de la roți, a apărătoarelor de noroi, a parbrizului, ferestrelor și ștergătoarelor, a fluidelor (de exemplu, uleiul de motor, lichidul de răcire, fluidul de spălare a parbrizului); verificarea și utilizarea tabloului de bord, inclusiv a echipamentului de înregistrare (tahograful);
- e) verificarea presiunii aerului, a rezervoarelor de aer și a suspensiilor;
- f) controlarea elementelor de siguranță legate de încărcarea vehiculului: caroseria, învelișul, ușile pentru marfă, mecanismul de încărcare (în cazul în care este disponibil), încuierea cabinei, modul de încărcare, fixarea încărcăturii (doar pentru categoriile C, CE, C1, C1E);
- g) verificarea mecanismului de cuplare a conexiunilor sistemului de frînare și ale circuitelor electrice (doar pentru categoriile CE, C1E, DE, D1E);
- h) luarea măsurilor speciale privind siguranța vehiculului: verificarea caroseriei, a ușilor de serviciu, a ieșirilor de urgență, a echipamentului de prim-ajutor, a stingătoarelor de incendiu și a altor echipamente de siguranță (doar pentru categoriile D, DE, D1, D1E).

2. Efectuarea manevrelor speciale ce influențează siguranța traficului rutier în procesul de exploatare a vehiculelor respective:

- a) cuplarea și decuplarea sau decuplarea și recuplarea unei remorci de autovehicul se efectuează prin plasarea vehiculului tractor lîngă remorcă (adică să nu fie în aceeași linie cu remorca);
- b) mersul cu spatele de-a lungul unei traiectorii curbilinii atît cu camionul, cît și cu autobuzul;
- c) parcare în siguranță pentru încărcare/descărcare sau plasarea vehiculului lîngă rampa/platforma de încărcare cu partea laterală sau cu spatele (doar pentru categoriile C, CE, C1, C1E);
- d) parcare pentru a permite călătorilor accesul în autobuz sau coborîrea din autobuz în siguranță (doar pentru categoriile D, DE, D1, D1E).

Dislocarea elementelor terenului de instruire poate fi alta decît cea arătată pe schemele-model, dar nu este permisă excluderea acestora.

Este permisă amenajarea terenurilor mixte pentru toate categoriile, cu condiția să se respecte dimensiunile elementelor și se garantează siguranța celor ce se instruiesc.

VEHICULELE DE INSTRUIRE ȘI ECHIPAMENTUL ACESTORA

Vehiculele utilizate în procesul de instruire și efectuare a probelor de verificare a aptitudinilor și comportamentului în conducere trebuie să fie echipate cu:

- a) dublă comandă (ambreiaj, frână);
- b) oglinzi retrovizoare pentru cursant și instructor;
- c) semnul de identificare „Ș” – școala, conform cerințelor RCR.

În funcție de categorie (subcategorie) vehiculul trebuie să fie echipat cu motor de o anumită cilindree și putere, să posede proprietăți dinamice și de tracțiune adecvate cerințelor, să se încadreze în anumiți parametri tehnici constructivi și de dimensiune, după cum urmează:

Subcategoria A1

Motociclete fără ataș, cu capacitatea cilindrică de cel puțin 120 cm³ și care pot atinge o viteză de cel puțin 90 km/h;

Subcategoria A2

Motociclete fără ataș, cu capacitatea cilindrică de cel puțin 400 cm³ și puterea motorului de cel puțin 25 kW;

Categoria A

Motociclete fără ataș, cu capacitatea cilindrică de cel puțin 600 cm³ și puterea motorului de cel puțin 40 kW;

Categoria B

Vehicule din categoria B, cu patru roți, care pot atinge o viteză de cel puțin 100 km/h;

Categoria BE

Ansamblul compus dintr-un vehicul din categoria B și o remorcă cu masa maximă autorizată de cel puțin 1 000 kg, care poate atinge o viteză de cel puțin 100 km/h și care nu se încadrează la categoria B. Compartimentul privind marfa din remorcă constă dintr-un corp închis care este cel puțin de aceeași lățime și înălțime ca și al autovehiculului; corpul închis poate fi, de asemenea, puțin mai îngust decât autovehiculul, cu condiția că vederea în spate să fie posibilă doar prin utilizarea oglinzilor retrovizoare exterioare ale autovehiculului; masa reală a remorcii trebuie să fie nu mai mică de 800 kg;

Subcategoria B1

Cvadraciclu cu motor care poate atinge o viteză de cel puțin 60 km/h;

Categoria C

Un vehicul din categoria C cu masa maximă autorizată de cel puțin 12 000 kg, cu lungimea de cel puțin 8 m, cu lățimea de cel puțin 2,40 m și care poate să atingă o viteză de cel puțin 80 km/h; prevăzut cu sistem de prevenire a blocării roților în timpul frînării (ABS), echipat cu o cutie de viteze cu cel puțin opt trepte de mers înainte și aparatură de înregistrare (tahograf); compartimentul de marfă constă dintr-un corp închis care este cel puțin de aceeași lățime și înălțime ca și cabina; masa reală a vehiculului trebuie să fie nu mai mică de 10 000 kg;

Categoria CE

Un vehicul articulat sau un ansamblu compus dintr-un vehicul din categoria C și o remorcă cu lungimea de cel puțin 7,5 m; atât vehiculul articulat, cât și ansamblul au o masă maximă autorizată de cel puțin 20 000 kg, o lungime de cel puțin 14 m și o lățime de cel puțin 2,40 m, pot atinge o viteză de cel puțin 80 km/h, sînt prevăzute cu sistem de prevenire a blocării roților în timpul frînării (ABS), sînt echipate cu o cutie de viteze cu cel puțin opt trepte de mers înainte și aparatură de înregistrare (tahograf); compartimentul de marfă din remorcă constă dintr-un corp închis care este cel puțin de aceeași lățime și înălțime ca și cabina; masa reală atât a vehiculului articulat, cât și a ansamblului trebuie să fie nu mai mică de 15 000 kg;

Subcategoria C1

Un vehicul din subcategoria C1 cu masa maximă autorizată de cel puțin 4 000 kg, cu o lungime de cel puțin 5 m și care poate să atingă o viteză de cel puțin 80 km/h; prevăzut cu sistem de prevenire a blocării roților în timpul frînării (ABS), echipat cu aparatură de înregistrare (tahograf); compartimentul de marfă constă dintr-un corp închis care este cel puțin de aceeași lățime și înălțime ca și cabina;

Subcategoria C1E

Un ansamblu alcătuit dintr-un vehicul din subcategoria C1 și o remorcă cu masa maximă autorizată de cel puțin 1 250 kg; acest ansamblu are lungimea de cel puțin 8 m și poate să atingă o viteză de cel puțin 80 km/h; compartimentul de marfă al remorcii constă dintr-un corp închis care este de aceeași lățime și înălțime ca și cabina; de asemenea, corpul închis poate să fie puțin mai îngust decît cabina, cu condiția că vederea în spate să fie posibilă doar prin utilizarea oglinzilor retrovizoare exterioare ale autovehiculului; masa reală a remorcii trebuie să fie nu mai mică de 800 kg;

Categoria D

Un vehicul din categoria D cu lungimea de cel puțin 10 m, cu lățimea de cel puțin 2,40 m și care poate atinge o viteză de cel puțin 80 km/h; prevăzut cu sistem de prevenire a blocării roților în timpul frînării (ABS), echipat cu aparatură de înregistrare (tahograf);

Categoria DE

Un ansamblu compus dintr-un vehicul din categoria D și o remorcă cu masa maximă autorizată de cel puțin 1 250 kg, lățimea de cel puțin 2,40 m și care poate atinge o viteză de cel puțin 80 km/h; compartimentul de marfă al remorcii constă dintr-un corp închis care are cel puțin 2 m lățime și 2 m înălțime; masa reală a remorcii trebuie să fie nu mai mică de 800 kg;

Subcategoria D1

Un vehicul din subcategoria D1 cu masa maximă autorizată de cel puțin 4 000 kg, cu lungimea de cel puțin 5 m și care poate să atingă o viteză de cel puțin 80 km/h; prevăzut cu sistem de prevenire a blocării roților în timpul frînării (ABS), echipat cu aparatură de înregistrare (tahograf);

Categoria D1E

Un ansamblu compus dintr-un vehicul din subcategoria D1 și o remorcă cu masa maximă autorizată de cel puțin 1 250 kg, care poate atinge o viteză de cel puțin 80 km/h; compartimentul de marfă din remorcă constă dintr-un corp închis care are cel puțin 2 m lățime și 2 m înălțime; masa reală a remorcii trebuie să fie nu mai mică de 800 kg.

***Notă.** Vehiculele din categoriile BE, C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 și D1E care nu corespund criteriilor menționate mai sus, din data de 1 ianuarie 2017 nu vor mai putea fi utilizate în procesul de instruire.*